

Nova generacija režiserjev: večera, ki vlivata upanje

Goran Vojnović

Prejšnji teden se je v ljubljanskem Kinodvoru premierno zavrtelo kar deset igranih študentskih filmov. V terek je bila dvorana »zgolj« nabito polna, v sredo, ko je bilo na sporedu pet diplomskih del, pa je približno tretjina obiskovalcev ostala brez svojega sedeža. Mnogi med njimi so tako program spremljali kar stoje. A če je ta »diplomska« generacija na čelu z Matevžem Luzarjem in Slobodanom Maksimovičem s svojimi prvimi igranimi dosežki vzbudila upravičeno zanimanje in velika pričakovanja, so nas prijetno presenetili tudi vsi drugi, ki so se predstavili v Kinodvoru.

Ob koncu sta morda Luzar in Maksimovič po kvaliteti resda nekoliko izstopala, a jima brez težav ob bok postavimo tudi filme **Borisa Dolenca**, **Milene Olip**, **Kaje Tokuhisha** in **Urške Menart**. Toda pojdmno po vrsti.

Prvi večer smo si ogledali štiri prevence in en diplomski film. *Proti oknu* Barbare Zemljič je pripoved o vemi materi, ki skuša v majhnem mestecu pred sosedmi in pred seboj prikriti dejstvo, da je njena hči v življenju izbrala drugačno pot in se odločila za hinduizem. Zemljičeva lepo pripravlja teren za spopad med materjo in hčerko, a film malce prehitro spelje v sprajlive in vsečne tone. Ob dobri scenografiji in fotografiji nekoliko zmoti le nepotrebnost uporaba pravilne slovensčine.

V pripovednem smislu gotovo najbolj izstopa letošnjem filmu *Osa* Kaje Tokuhisha. V tem samosvojem pravljicnem filmu blesti Uroš Smolej v vlogi simpatične nadležne ose, ki kroji duhoviti in domiselnsanski svet speče študentke. Tokuhisha jeva lepo izpeljal enostavno zamisel, pri čemer je uspešno pomešala filmsko in gledališko govorico ter naredila vizualno dodaten film.

Nejc Gazvoda se je predstavil s filmom *Bordo rdeča*, ekranizacijo svoje

Prizor iz filma *Agape*, ki ga je režiral Slobodan Maksimovič (levo Štefka Drolec, desno Nina Ivanišin).

pred kratkimi objavljene kratke zgodbe. Simpatični pripovedi o mladeniču, ki se zagleda v dekle starejšega brata, se vidi, da je pri prenosu in filmski jezik izgubila nekaj krhke občutljivosti, ki krasi *Gazdovodovo* pisanje, a tudi to, da njegove zgodbe, ko se bo kot režiser izpopolnil, čaka lepo filmsko življenje. V filmu se izkažejo mladi igralci Jurij Drevenšek, Nina Ivanišin in Matej Puc.

Med vsemi prvenci je morda najbolj zrela delo film *Sreč je žalostno* Milene Olip, ki je s pomočjo dveh svojih sovaščanov, naturščikov, v bližnji okolici Ljubljane pričarala pristno domače vzdušje koroske vasice ter vanjo postavljeno zgodbo o osamljenosti in izgubi sina, ki je za vedno zapustil rojstno hišo.

Prvi večer je serijo zelo dobrih diplomskih del napovedal Darko Sinko, ki se po uvodnem prizoru, kjer se starši v vrtcu odločajo o tem, ali do otroke ob-

daroval Božiček ali dedek Mrzec, vrne v leto 1983, ko se mora nekajletni deček odločiti, ali bo za kazen tepen ali pa bo izpustil obdarovanje v vrtcu. Ob subtilnem komentarju današnjih ideoloških sporov daje filmu z naslovom *Dedek Mrzec* poseben pečat otroška igralška zasedba na čelu z izjemnim Anžetom Stopajnkom.

Navdušujoči sredin večer je začela Urška Menartj s filmom *To je Slovenija*, enostavno in učinkovito pripovedje o fantu, ki se pridruži obritoglavcu, a se kmalu zagleda v seestrino sosoško iz Niša, zaradi česar ga njegovi prijatelji grobo pretepejo. Ob dobri režiji film odkljuje predvsem igralci Aljaž Jovanovič, Jurij Drevenšek, Matevž Luzar, Tina Vrbnjak in Maruša Kink.

Pripovedno soroden, a precej bolj kolmičen film *Agape* je režiral Slobodan Maksimovič. V njem se mlada nuna zagleda v razposajenega računalničarja, ki

v oddaljeni samostan napeljuje širokospasovni internet. Skladno izpeljana hudošna pripoved, ki lepo prikaže vzplamtavanje zatrhil čustev mlade Melise (spet odlična Nina Ivanišin), se odkljuje predvsem s premišljeno doziranim humorjem, za katerega poskrbi kvartet starejših nun (Štefka Drolec, Jožica Avelj, Ljerka Belak, Alenka Kozolec).

Avtorsko najmočnejši izdelek je bržkone *Vučko* Matevža Luzarja, ki je s svojim prvencem *Prezgodaj dva metra spodaj* pobral vrsto mednarodnih in domačih nagrad. Tokrat klasično zgodbo nadomesti prefinjeno nizezje duhovitih prizorov iz življenja osamljenega upokojenca, ki se zaman trudi najti sogovornika, vse dokler ne naleti na mlada mormona (odlična Uroš Kaurin in Klemen Skaknja). Luzarjeva črtnobna minimala nam razkrije režiserja, ki zmora povedati veliko zgodbo tudi s tako vsak-

danjimi dogodki, kot sta obisk trgovine in sprehanje sosedovega psa.

Za pripovedni minimalizem se je odločil tudi Jernej Kastelec v filmu *Klepet s Piko*, kjer naveličana zakonca na medmrežju odkrjeta sorodni duši, a kmalu presenečena ugotovita, da sta si dopisovala drug z drugim. To sproži skoraj usodni spor, ob koncu pa njuno razmerje vendarle zapeleje v pravo smer. Kastelec pristop je suveren in odtehtan, a tudi nekoliko zadržan. Njegov film bi si zato lahko privoščil kanček humorja in pozitivne norosti.

Za konec smo si ogledali še enega najambicioznejših filmov v zgodovini ljubljanske akademije, ki je nastajal več kot dve leti. Boris Dolenc je posnel atraktiven znanstvenofantastični film *Embrio*, ki se odvija v računalniško oblikovanem filmskem prostoru in pripoveduje zgodbo iz prihodnosti, ko mora za vsako rojstvo nekdo prostovoljno umreti. *Embrio* je dober film, težava pa se je pokazala v tem, da v kratki formi ob tako atraktivni scenografiji zgodba težko stopi v osredje. Boris bi zato po vzoru Georgea Lucasa in njegovega študentskega filma *Electronic Labyrinth THX 1138 4EB*, ki ga je Lucas preblikoval v svoj kulturni prevenc *THX 1138*, lahko razmisli o tem, da svoj film raztegne v celovečerno obliko.

Dolgi navdušujoči aplavzi in mnoge iskrene čestitke, ki so jih v terek in sredo prejeli študentje za svoja dela, poleg tega, da imamo opraviti z novo nadarjeno generacijo mladih filmarjev, ki jo glede na videno zaznamujeta želja po komunikaciji z gledalcem in sposobnost pripovedovanja presunljivih filmskih zgodb, pričajo tudi o tem, da so na AGRF v preteklih letih vsi, ki v skromnih pogojih skrbijo za produkcijo študentskih filmov, delali dobro. Uspehi akademskih filmov zdaj neprekinjeno trajajo že več let, kar navsezadnje priča o kakovostnem pedagoškem delu.

fotografije dokumentacije Dnevnik